

Op de website Female Birdsong.org kunnen waarnemingen van zingende vogels worden ingevoerd. De gegevens kunnen een bijdrage leveren aan onderzoek.

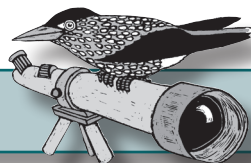
zangpatroon horen, maar bij sommige soorten zingen alleen de mannetjes. Waarom is dat? En hoe is dat verschil ooit ontstaan? Speelt het klimaat daarbij een rol? Het lijkt dat in de tropen vrouwtjes vaker (en met meer verschil

in zang met de mannetjes) zingen. Is dat verklaarbaar? Dat zijn vragen die alleen door nader onderzoek beantwoord kunnen worden, maar er blijkt een tekort aan gedocumenteerde opnames van zang van vrouwtjes te zijn. In de gematigde zones van Noord-Amerika en Eurazië zijn het in het broedseizoen vooral de mannen die zingen. Onderzoek beperkt zich tot nu toe voornamelijk tot dat fenomeen. Er wordt gevraagd om aandacht voor het feit dat ook vrouwtjes zingen.

Let er eens op bij waarnemingen en inventarisaties. Meld ze, liefst met bijgevoegde geluidsopname. Vermeld wanneer die opnamen zijn gemaakt, hoe ze werden vastgesteld en om welk geslacht het hierbij ging. Meldingen kunnen worden doorgegeven via internet: <http://www.femalebirdsong.org>.

CdV

Uit Het Veld

Buizerd in vrije val?

Al tientallen jaren wordt de vinger aan de pols van de roofvogelstand gehouden. Daarvoor wordt naar de nesten gezocht, het broedsucces bepaald en de overleving geregistreerd aan de hand van het ringen van de nestjongen. Vanaf 1993 zijn de nesten van Buizerd en Havik in de bossen en parken van Almere opgezocht. Inmiddels zijn een kleine duizend vogels van een ring voorzien. Ook in vele andere delen van het land wordt dit onderzoek uitgevoerd. Daardoor kunnen we onze gegevens mooi vergelijken. Ieder jaar vinden we meer nesten en het aantal jongen was gemiddeld meer dan 2,5 per nest. In het rijtje met landelijke gegevens behoorden we stevast tot de regio's waar deze roofvogels bovengemiddeld jongen produceerden. Ook het moment waarop gemiddeld het eerste ei in de nesten rolde, was één van de vroegste in het land. Een vrouwtje dat goed doorvoed uit de winter komt, is eerder in staat om met broeden te beginnen. Buizerds rond Almere hadden het goed.

Toen veranderde er van alles. Gemiddeld komen we de laatste jaren niet boven de 1,5

jong per nest uit. Ook de gemiddelde start van het broeden is inmiddels met anderhalve week verlaat. Dat is geen landelijke maar regionale trend. Daar is niet één reden voor te geven, maar een flinke hand vol. Het agrarisch gebied is omgevormd tot agrarisch industriegebied waar iedere vierkante productiemeter telt. Stoppelvelden zijn zeer zeldzaam geworden en luzerneteelt (dat

In Almere en omgeving is veel broedgebied voor de Buizerd verloren gegaan en er is ook veel meer verstoring, onder andere door recreatie. De stand van deze soort is dan ook sterk achteruit gegaan. Foto: Piet Munsterman.

's winters niet wordt gemaaid) idem dito. Daarmee is het voedselareaal voor de Buizerd gedecimeerd. Het is ook drukker geworden. Trimmers, wielrenners, passanten (en ja, ook vogelaars en vogelfotografen) jagen de vogels voortdurend op.

Hetzelfde geldt voor het broedgebied. Ook de bossen worden van stille gebieden omgevormd naar recreatieterrainen. Niet zelden is daarbij ook gekapt in en rond broedpercelen. Keurig afstand gehouden conform de protocollen, maar in de open populierenpercelen is een wandelaar altijd zichtbaar voor een Buizerd. En dat levert veel stress op. En dan de bosvorming. Met bosverduurzaming wordt bedoeld dat populieren van dertig tot veertig meter hoog vervangen worden door langzaam groeiende bomen van een hardere houtsoort. En dat duurt twintig tot dertig jaar eer die zo groot zijn dat een Buizerd daar een nest in kan bouwen. We moeten ook de komst van de boomarter niet uitvlakken. Kortom, de Buizerd kent hier nogal wat uitdagingen.

Bron: [https://almerenatuur.wordpress.com/Ton Eggenhuizen](https://almerenatuur.wordpress.com/Ton_Eggenhuizen).

CdV

Torenvalken en muizengebrek

Zoals we gewend waren de laatste jaren, waren ook in het vroege voorjaar van 2018 rond de buitenranden van het Naardermeer drie paartjes Torenvalk actief aanwezig. Vooral de beide paren aan de zuidkant hadden het druk met het verjagen van elkaar als burens uit hun territorium. Een van de drie had in 2017 een oud kraaiennest in een hoogspanningsmast in gebruik. Dat werd evenwel dit jaar door Zwarte Kraaien bezet. Het torenvalkpaar moest iets anders zien te vinden. Beide andere paren broeden al jarenlang in nestkasten. In de loop van de tijd werd evenwel duidelijk dat geen van deze paartjes aanstalten maakte om te gaan broeden. Eén van de drie mannetjes bleef wel verdedigend actief rond de kast, die inmiddels vreedzaam gedeeld werd met de Kerkuil. Een verschijnsel dat vaker voorkomt. En niet zelden met resultaat voor beide soorten.

Nu de zomer is aangebroken staat vast dat er dit jaar door de valken niet gebroed wordt. De verklaring is het zeer geringe aanbod van Veldmuis en Rosse Woelmuis. Ook in de wijde omgeving worden weinig broedgevallen van de Torenvalk gemeld. Dit in tegenstelling tot het gebied van de Ronde Venen, waar ringers volop melding maken van jonge

Torenvalkjes die door hen van een ring voorzien worden. De Kerkuil heeft inmiddels wel succes, maar deze soort is minder afhankelijk van genoemde woelmuissoorten. Waar de Torenvalk alleen in uitzonderlijke gevallen overschakelt op spitsmuizen, haalt de Kerkuil daar de neus niet voor op.

Zie voor aanvullende gegevens de website voor trektellingen: <http://www.trektellen.nl>.

CdV

Zeearend broedt in Eemmeer

Dit jaar (2018) heeft een Zeearend succesvol in het Gooi gebroed. Deze 'Gooise Zeearend' is het eerste broedgeval in Noord-Holland en het betreft het elfde broedpaar in Nederland. Het geslaagde broedgeval vond plaats op de Dode Hond. Dat eiland ligt midden in het Eemmeer en is in de periode 1963-'65 speciaal aangelegd met zand uit de vaargeul om als natuurreserveaat te kunnen dienen. Het heeft ook een beperkte recreatieve functie. In de beginperiode vestigden zich meeuwen en sterns. Deze verdwenen door de ontwikkeling van bomen, om te worden opgevolgd door een rijke verzameling aan struik- en bosvogels.

Dan verschijnen er vroeg dit jaar baltsende Zeearenden. Op 12 februari stuurt de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken aan de beheerders van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer een bericht om na te denken over bescherming van het eiland. En terecht: op 14 februari vinden Dirk Jan Pater (omgevingsdienst) en Roy Mes (boswachter Natuurmonumenten) bij een routinebezoek op het eiland twee Zeearenden bij een bijna afgebouwd nest met een doorsnee van meer dan een meter. Om duidelijk te maken dat het eiland een rustgebied is geworden plaatst Staatsbosbeheer/Natuurmonumenten verbodsborden bij de toegang tot de ringdijk en er worden voorts enkele elzen neergehaald om een fysieke belemmering op te werpen. Natuurmonumenten wilde na enige tijd weten of de geïntensiveerde bescherming in stand moest blijven en op 28 mei werd daarom een bezoek gebracht aan de nestlocatie. Men trof op het nest een kuiken van 3 à 4 weken aan. Dat is bijzonder. Gewoonlijk komen Zeearenden in het eerste jaar niet veel verder dan nestbouw. Het broeden volgt dan in het volgende jaar of nog later. Op 20 juli werd het jong voor het eerst vliegend waargenomen. Op 22 juli werd bij een bezoek aan het nest geconstateerd dat dit leeg was. We conclude-

ren dat dit broedgeval succesvol is verlopen, met één uitgevlogen jong. Niet alleen de Zeeland, maar ook de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren heeft zijn oog op het eiland laten vallen. De ambitie van deze groep gemeenten rond de randmeren is om het toerisme op en rond de randmeren te laten groeien. Daarbij is ook het plan gemaakt om op de Dode Hond recreatieve voorzieningen te ontwikkelen, zoals een haven en kampeerfaciliteiten. Dit proces heeft zich binnen de ambtelijke burelen afgespeeld, waar vergaande afspraken zijn gemaakt; de provincie heeft er twee jaar geleden al vergunning voor verstrekt. Het is verheugend dat de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren op 1 juni bekend heeft gemaakt dat ze afziet van de plannen om de Dode Hond toeristisch te gaan ontwikkelen. Natuurorganisaties vonden het sowieso geen goed plan om een Natura 2000-gebied te gaan exploiteren. De arenden hebben in 2018 de argumentatie extra kracht bijgezet door op deze plek hun territorium af te bakenen.

Bron: persbericht Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum

CdV

Stadse Merels leven langer

De Merel is één van onze bekendste vogels en is in heel het land aanwezig, zowel in de stedelijke omgeving als in het beboste buitengebied. Zo'n diversiteit aan habitats maakt de soort extra interessant. Terwijl veel vogelsoorten behoorlijk selectief zijn wat betreft hun leefomgeving, is de Merel een soort alleskunner op woongebied. Was dat altijd al zo? En is er enig verschil te zien tussen een

plattelandsvogel en een exemplaar in de stad? Merels waren oorspronkelijk bosbewoners. Pas in de jaren vanaf 1820, zo lezen we in Menno Schilthuisens 'Darwin comes to town', komen Merels ook in steden voor. De ornitholoog Charles L. Bonaparte nam destijds Merels waar in Rome; het is waarschijnlijk de oudste observatie in een urbaan milieu. Merels ontdekten de stad als leefgebied. In de jaren vanaf 1920, een eeuw later dus, zaten ze ook in Londen en tegenwoordig op een enkele uitzondering na (Marseille en Moskou bijvoorbeeld) in zo ongeveer alle Europese steden. In Nederland weten we niet beter; Merels eindigden bij de recente tuinvogeltelling op de vijfde plaats.

Intussen heeft de evolutie toegeslagen. Onderzoek heeft uitgewezen dat stadsmernels kortere en stompere snabels bezitten. Het heeft waarschijnlijk te maken met gemakkelijker bereikbaar voedsel waarvoor minder hoeft te worden gepeurd en gepriegeld. Ook is de zang aangepast aan het stadse achtergrondgeruis. Stadsmernels beginnen 's morgens eerder te zingen en zingen dan ook op een iets hogere toonhoogte om het aanzwellende lawaai van het ochtendverkeer voor te zijn en te overstemmen. Zo blijken de merels in Leipzig maar liefst drie uur vroeger te zingen, simpelweg om bij deze existentiële activiteit geen last te hebben van ronkende auto's en piepende trams. Ook zijn de stadse beestjes hun trekgedrag kwijtgeraakt.

Telomeren

Aan al deze evolutionaire verschillen is nu een interessant nieuw feit toegevoegd. Deze week publiceerden biologen van de Rijksuni-

Hoewel Merels in stedelijk gebied ongezonder leven dan Merels in andere gebieden, leven zij langer.
Foto: Jelle de Jong.

versiteit Groningen resultaten van hun studie aan het Merel-DNA. Wat bleek: stadse Merels zijn ongezonder dan hun rurale neefjes, maar leven langer. Het kon worden aangetoond aan de hand van de zogenoemde telomeren – de uiteindjes van chromosomen. Telomeren hebben een bepaalde lengte, die in de loop van het leven afneemt. Ze slijten. Hoe ouder een dier, hoe korter de telomeren. Stress doet de verkorting sneller verlopen. Onderzoek aan Merels uit Granada, Sevilla, Madrid, Dijon, Turku en het omliggende platteland wees uit dat stadse telomeren korter zijn. Het duidt op een versnelde veroudering, maar vreemd genoeg komen in steden relatief meer oude vogels voor. Kennelijk wordt het ongezonde stadsleven gecompenseerd door een geringere sterftেকans.

Bron: Trouw, 24 maart 2018.

GS

De Kleine Rietgans is erg flexibel

Trekvogels, zoals Kleine Rietganzen, wisselen veel van eetgedrag en overwinteringsgebied. Dat zagen vogelaars tijdens uniek vijftientig jaar durend onderzoek. Wilde ganzen hebben de naam gewoontedieren te zijn: ze zouden hun trekgewoonten van hun ouders leren en elk jaar op dezelfde plek overwinteren. Maar er is in elk geval één soort waarvoor dat niet opgaat: de Kleine Rietgans. Jaarlijks kiest grofweg de helft van de Kleine Rietganzen een andere overwinteringsplek dan het jaar ervoor. Hun voorkeuren zijn in de afgelopen vijftientig jaar bovendien sterk verschoven. Dat blijkt uit meer dan 370.000 waarnemingen van ruim 4.000 individuele

ganzen vanaf 1990. De publicatie erover stond eind februari 2018 in *Global Change Biology*.

Kleine Rietganzen zijn in Nederland een relatief schaarse ganzensoort: jaarlijks overwinteren er zo'n 10.000 tot 15.000 in Friesland – geen vergelijk met de enkele miljoenen Kolganzen, Brandganzen en Grauwe Ganzen die ons land jaarlijks aandoen. Er overwinteren ook Kleine Rietganzen in Vlaanderen en in Denemarken; samen zijn het er 80.000 en ze broeden op Spitsbergen. In het najaar vliegen ze via Noorwegen naar het zuiden.

Naar Vlaanderen

Een deel blijft hangen in Jutland, een deel vliegt door naar Friesland en een deel strijkt neer in West-Vlaanderen. Er zijn ook dieren die in één winter alle drie de landen aandoen. Of ze slaan Jutland over en vliegen eerst naar Friesland en dan alsnog naar Vlaanderen. Maar liefst zeven verschillende strategieën turfden onderzoekers uit Noorwegen, Denemarken, Nederland en Vlaanderen. Ze keken hoe die strategieën van jaar tot jaar verschuiven en waar die veranderingen mee samenhangen.

‘Een deel van de ganzen is geringd met een halsband waar een uniek nummer op staat,’ vertelt Fred Cottaar, één van de auteurs van de studie. Hij doet al vanaf 1990 aan het onderzoek mee – in zijn vrije tijd, want hij is geen bioloog. Wel is hij dé Nederlandse expert op het gebied van Kleine Rietganzen en hij vertegenwoordigt Nederland in internationale werkgroepen.

Cottaar: ‘Ganzen met een halsband kunnen we individueel herkennen. In alle betrokken landen hebben we waarnemers die gespecia-

Kleine Rietganzen zijn flexibel en trekken niet altijd opnieuw naar vaste plekken. Zij wisselen veel, zowel in hun eetgedrag als het overwinteringsgebied.
Foto: Koos Dansen.

liseerd zijn in het aflezen van die halsbanden. Vooral Nederland heeft daarin een sterke traditie. Ja, wij zijn wel een apart land, hoor, wat betreft watervogeltellingen.’ Zelf gaat hij tussen september en januari elk weekend het veld in met verrekijker en telescoop, op zoek naar geringde ganzen. ‘De meeste pikken we er wel tussenuit.’

Honkvast

Het team deed opvallende ontdekkingen. Ten eerste bleken zowel individuen als de hele populatie veel minder honkvast dan gedacht. Rond 1990 koos jaarlijks circa veertig procent van de Kleine Rietganzen een andere overwinteringsstrategie dan het jaar ervoor, tegenwoordig is dat zelfs zo’n zestig procent. Daarnaast veranderden de strategieën.

Een kwart eeuw geleden bleef maar tien procent van de vogels in Jutland hangen; nu is dat bijna de helft. Destijds kwam bijna negentig procent naar Friesland, nu minder dan twintig procent; een steeds groter deel slaat Friesland over en vliegt rechtstreeks van Jutland naar Vlaanderen.

‘Die verschuivingen hangen niet samen met jacht of met de warmere winters,’ vertelt Cottaar. ‘Ook tijdens echt koude winters vertrekken de Deense ganzen niet naar het zuiden. We zien vooral samenhang met veranderingen in landgebruik.’

Maïskorrels

In Jutland hangt de toename bijvoorbeeld sterk samen met het toegenomen areaal aan maisvelden. Ganzen eten in de winter de afgevallen maïskorrels die zijn achtergebleven na de oogst, legt Cottaar uit. ‘Dat is opvallend, want van oudsher overwinterden Kleine Rietganzen vooral in grasland. Boeren zijn wel blij met die nieuwe trend.’

‘Ook Friese boeren telen de laatste jaren steeds meer maïs,’ aldus Cottaar. Het kan dus best zijn dat de aantallen bij ons weer toenemen. In elk geval vindt hij het goed nieuws dat Kleine Rietganzen zo snel kunnen inspelen op nieuwe omstandigheden: daarvoor zijn ze minder kwetsbaar in deze tijden van snelle verandering. ‘Ik denk dus dat de patronen zullen blijven verschuiven,’ zegt hij. ‘Wie weet geldt dat ook voor de andere ganzensoorten. Maar dat weten we niet. Kleine Rietganzen zijn de enige die we al zo lang zo intensief volgen. Iets waar we best trots op zijn, trouwens.’

Bron: Trouw, 8 maart 2018.

Grauwe klauwier kroon op het werk bij Muntendam

In 2015 startte de Werkgroep Boerenbuitengebied Muntendam met het herinrichten van overhoekjes en de verschraling van bermen in het akkerbouwgebied rond Muntendam. De droom was dat de Grauwe Klauwier zich er weer zou gaan vestigen. Met resultaat: een mannetje Grauwe Klauwier inspecteerde dit voorjaar het gebied en heeft het klaarblijkelijk geschikt bevonden.

De Grauwe Klauwier is in Nederland een vrij schaarse broedvogel van heide- en veengebieden. Deze in Oost-Afrika overwinterende trekvogel stelt hoge eisen aan zijn broedgebied. Hij heeft een halfopen landschap nodig dat een structuurrijke vegetatie met een rijk aanbod aan grote insecten kent. Omdat juist de grotere insecten als eerste verdwijnen wanneer de biodiversiteit achteruitgaat, is de kritische Grauwe Klauwier een indicator voor een biodivers landschap. De Grauwe Klauwier staat dan ook bekend als ‘ambassadeur voor natuurherstel’.

Open akkergebied

Het aantreffen van een Grauwe Klauwier midden in een landbouwgebied is opmerkelijk. Zeker gezien de algemene achteruitgang van het hoofdvoedsel voor deze soort (insecten) in landbouwgebieden. De terugkeer van de Grauwe Klauwier in Boerenbuitengebied Muntendam is het resultaat van de inspanningen van enkele akkerbouwers, die samen met buurtbewoners en vrijwilligers, en in samenwerking met gemeente en waterschap, landschapselementen als overhoekjes en struweel aanlegden. Ook worden de bermen in het gebied ecologisch beheerd. Al deze maatregelen samen hebben als doel om de

De droom van natuurbeschermers in Muntendam (gem. Midden-Groningen) is uitgekomen. Dit jaar vestigde een paartje Grauwe Klauwieren zich in het gebied. Het was de kroon op het werk.
Foto: Otto Plantema.

GS

omstandigheden voor akkervogels te verbeteren, maar ook om meer nuttige insecten als natuurlijke plaagbestrijders te krijgen zodat er minder bestrijdingsmiddelen nodig zijn. Deze inspanningen om de biodiversiteit te bevorderen hebben tot een meetbare toename van het aantal Geelgorzen en Grasmussen geleid. En nu dus – als kers op de taart – een Grauwe Klauwier, in één van de overhoekjes die speciaal voor deze soort werden ingericht. De Grauwe Klauwier heeft tien dagen uit volle borst gezongen, maar helaas verscheen er geen vrouwtje ten tonele, en dus koos ook het mannetje het hazenpad. Dat de vogel het Boerenbuitengebied Muntendam uitkoos laat zien dat het gebied in ieder geval vanuit klauwierenperspectief geschikt is, wat optimisme wekt voor een meer permanente vestiging in de toekomst. De terugkeer van de Grauwe Klauwier is hopelijk vooral ook een inspiratiebron voor andere boeren die een praktische bijdrage aan het herstel van biodiversiteit willen leveren. Boerenbuitengebied Muntendam laat zien dat met relatief eenvoudige maatregelen, zoals kruidenrijke bermen en de aanleg van veldstruweel in overhoekjes, en in samenwerking met gemeenten en waterschappen, er al veel bereikt kan worden. Boerenbuitengebied Muntendam is gelegen in de veenkoloniën, een landbouwgebied dat relatief rijk is aan akkervogels. Zie hierover het natuurbericht ‘De veenkoloniën, een ongekende schatkamer voor akkervogels’ (<https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=19566>).

Bron: Werkgroep Grauwe Kiekendief, 21 juni 2018

GS

Raaf lijkt terug in de Kennemerduinen

De afgelopen weken zijn geregeld twee Raven te vinden bij een ‘kringloopkadaver’ in

Voor het eerst sinds de achttiende eeuw is er in Noord-Holland weer een Raaf ter wereld gekomen.
Foto: Ronald Huijssen.

de Kennemerduinen ten westen van Haarlem. Daarmee lijkt het gebied een nieuwe vaste bewoner te hebben. Het ziet ernaar uit dat deze aaseter zich dankzij de terugkeer van dode dieren weer vestigt in de natuur van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.

Het gaat steeds beter met Raven in Nederland. Decennialang had de Raaf een ontzettend slecht imago en heerste de gedachte dat hij een brenger van ongeluk was. Door intensieve vervolging ging de soort snel achteruit en zo verdween de Raaf uit Nederland. Dat Raven weer in Nederland broeden is te danken aan een herintroductieproject op de Veluwe sinds midden jaren zeventig.

Dood doet Leven

Als echte aaseter profiteert de Raaf van dode dieren in de natuur. Kadavers zijn onmisbaar in de natuur. Ze vormen de laatste schakel in een ingenieuze voedselketen. De dood van het ene dier betekent letterlijk het (over)leven van een ander. Het laten liggen van grote dode dieren in de natuur is echter ongebruikelijk in Nederland. In het project Dood doet Leven streeft ARK Natuurontwikkeling met verschillende organisaties als PWN en Ekogrön, naar meer kadavers van grotere diersoorten in de natuur.

Uitzonderlijke kadavers

Wilde dieren zoals konijnen, reeën en herten mogen na hun dood blijven liggen in de natuur en deel uitmaken van de natuurlijke cyclus van leven en dood. In het wild levende paarden en runderen in natuurgebieden moeten echter na hun dood ter destructie worden aangeboden. Een uitzondering hierop is als het afvoeren praktisch niet mogelijk is doordat een dode dier bijvoorbeeld onvindbaar is, in verre staat van ontbinding verkeert of op een onbereikbare of kwetsbare plek ligt. Op aanwijzen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) mogen deze zogeheten ‘buitenmachtelijke’ of ‘kringloopkadavers’ blijven liggen om opgenomen te worden in de natuurlijke kringloop.

Schotse hooglander als ‘kringloopkadaver’

Eind maart werd een zestien jaar oude Schotse hooglander in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland na zijn dood aangemerkt als kringloopkadaver. Op aanwijzen van de NVWA bleef de stier liggen omdat weghalen praktisch niet mogelijk bleek. Cameravallen registreerden hoe het dier werd opgenomen

in de natuurlijke kringloop. Op deze wildcamera's was te zien hoe Eksters, kraaien en Vossen het kadaver al snel als voedselbron ontdekten, toen er ineens twee Raven bij de dode stier opdoken. Van de vroege ochtend tot in de schemering weet een paartje Raven het kadaver te vinden.

Raaf terug in Noord-Holland

In 2016 kwamen voor het eerst sinds de achttiende eeuw weer ravenjongen ter wereld in de provincie Noord-Holland, in de omgeving van 's-Graveland. In 2017 meldde vogelaars al activiteit van Raven in de Kennemerduinen. Deze grootste vogel uit de familie van de kraaien staat bekend als vroege broeder waarvan het broedsucces met name afhankelijk is van de beschikbaarheid van aas. Nu blijkt dat er een paartje aanwezig is, mogen we in 2019 misschien wel de eerste ravenjongen in de Kennemerduinen verwelkomen.

Bron: Bericht ARK Natuurontwikkeling, 16 mei 2018.

GS

Lichtpuntje voor teruggekeerde Grote Karekiet in Loosdrechtse Plassen

Dat het met de Grote Karekiet snel bergafwaarts gaat in Nederland is helaas geen nieuws. Daarom is Vogelbescherming Nederland gestart met een actieplan om deze 'bard van het riet' te redden. Dit jaar was er een eerste klein succesje. Na jaren afwezigheid keerde er een Grote Karekiet terug in De Vier Elementen, een watersporteiland in de Loosdrechtse Plassen waar het riet vorig jaar is hersteld.

Dankzij de inspanningen om de natuur te herstellen is ook de Grote Karekiet weer present geweest in de Loosdrechtse Plassen.

Foto: Otte Zijlstra.

De Grote Karekiet is een broedvogel van moerassen met rietvelden. Van de duizenden broedparen die ooit in Nederland broedden, waren er in 2013 nog maar 120 tot 150 over. De karekieten hebben in ons land een groot gebrek aan stevig oud riet. Daarin bouwen ze namelijk hun nesten. Zelfs in de laatste bolwerken: de Loosdrechtse Plassen en de noordelijke Randmeren verdween dat riet steeds meer. De aantallen karekieten holden achteruit. In 2015 startte Vogelbescherming daarom – samen met de Werkgroep Grote Karekiet Vechtplassen – een reddingsplan in de Loosdrechtse Plassen.

Ganzen geweerd, riet groeit

De Grote Karekiet is de meest luide zanger die je in rietvelden kunt horen. Zijn krakende zang draagt honderden meters ver. Eén van de plekken waar natuurherstel plaatsvond was watersporteiland De Vier Elementen. Daar zaten vroeger altijd Grote Karekieten, maar ze waren er nu verdwenen. Een legakker (een strook grond in veengebied, waar vroeger het uitgebaggerde veen op te drogen werd gelegd) was er steeds verder afgekalfd, doordat Grauwe Ganzen het riet opvraten. Daardoor verdween de natuurlijke bescherming van de oever. In maart 2017 is er daarom een raster tegen ganzenvraat geplaatst. Niet alleen is de legakker daardoor beter beschermd tegen afkalving, het riet schoot direct weer de lucht in.

Grote Karekiet keert terug

Na één vol groeiseizoen was de rietkraag dusdanig hersteld dat de oude legakker weer bijna begroeid was. Dat ging de goede kant op. Wie weet zou hier over een paar jaar weer een Grote Karekiet kunnen leven. Maar wie schetste onze verbazing toen er enkele weken geleden al een roepend mannetje neerstreek? En onlangs constateerden we zelfs dat hij inmiddels met succes een wijfje had gelokt en een nest aan het bouwen was! Een geweldige opsteker voor het actieplan (de maatregelen blijken goed te werken). Ook de mensen van De Vier Elementen zijn erg blij dat de Grote Karekiet terug is op hun eiland.

Bron: Vogelbescherming Nederland, 12 juni 2018.

GS